

GIYBET

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ
إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم
بَعْضًا أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا
فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

Aziz Kardeşlerim!

Yüce Allah neyi emretmiş ise bilmeliyiz ki o insanlığın yararınadır, neyi de yasaklamışsa o da insanlığın zararınadır.

Toplumunu için için kemiren, insanlar arasında küskünlüklere, dargınlıklara hatta kavgalara neden olan gıybet etmek, başka bir ifadeyle dedikodu yapmak dinimizce haram kılınmış ve yasaklanmıştır.

Yüce Rabbimiz hutbemin başında okumuş olduğum Hucurat Sûresi 12. ayet-i kerimesinde şöyle buyurmaktadır: “Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir.” Yüce Allah yine Hümeze Sûresi ilk ayetinde “Arkadan çekiştirmeyi yüze karşı eğlenmeyi adet haline getirenlerin vay haline!” buyurarak dedikodu yapanları şiddetle uyarmıştır.

Muhterem Mü'minler!

Bir kimsenin bulunmadığı ortamda o kişi hakkında hoşlanmayacağı şeyleri konuşmak, o kişinin bir kusurunu, kötü bir huyunu konuşmak, kişiyi küçük düşürmek, o kişiyle dalga geçmek gıybet kapsamına girmektedir. Gıybet etmek, dedikodu yapmak hem günahdır hem ayıptır hem de kul hakkına girer.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) ahabma ‘Bilirmisiniz gıybet nedir?’ diye sorduğunda ‘Allah Rasulü daha iyi bilir.’ dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz; ‘Gıybet, din kardeşini hoşlanmayacağı bir vasıf ile anmandır’ buyurdular. Bu arada ahabtan birisi ‘Ey Allah’ın elçisi! Eğer söylediğim şey, din kardeşimde varsa?’ diye sordu. Hz Peygamber (s.a.v.) şu cevabı verdi; ‘Eğer söylediğin şey onda varsa o zaman onun gıybetini yapmış olursun. Şayet onda yoksa o zamanda yaptığın iftiradır.’¹

Aziz Cemaat!

Hem toplumsal olarak hem de bireysel olarak bizi birbirimize bağlayan şey aramızdaki saygı, sevgi ve güvendir.

Gıybet insanlar arasındaki saygıyı yok eder, güveni bitirir, sevgiyi ortadan kaldırır. İnsanın onurunu zedeler, toplumsal birliğe, beraberliğe, kardeşliğe adeta bir hançer saplanmış gibi darbe vurur. Bizi birbirimizden soğutur, aramızda anlaşmazlıklara, kavgalara, hatta düşmanlıklara sebep olur.

Olgun bir Müslüman başkalarının dedikodusunu yapmaz, yapılmasına da izin vermez. Özellikle iletişimin hat safhaya ulaştığı, hemen hemen hergün birileri hakkında bilgi edindiğimiz bu iletişim çağında bir Müslüman uyanık olmalı, gıybet etmeme konusunda çok titiz davranmalıdır.

El âlemin dedikodusuyla uğraşmamalı ve Peygamber (a.s.)'ın şu tavsiyesine kulak vermeldir. ‘Dilini muhafa et, Evinle meşgul ol. Günahlarına ağlayarak tövbe et.’²

Hazırlayan: Hilmi PAPUÇÇU
Kur'an Kursu Öğreticisi

Kaynaklar:

1. Müslim, Birr 70, Ebu Davud, Edeb 40
2. Tirmizi, Zühd 61